

Parlamentul
Republicii Moldova

ICH nr. 13/02-81
27 iulie 2026

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Codului electoral nr. 325/2022.

Anexă: - proiectul de de lege;
- nota de fundamentare.

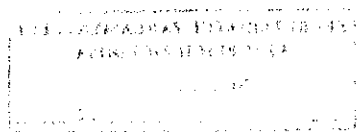
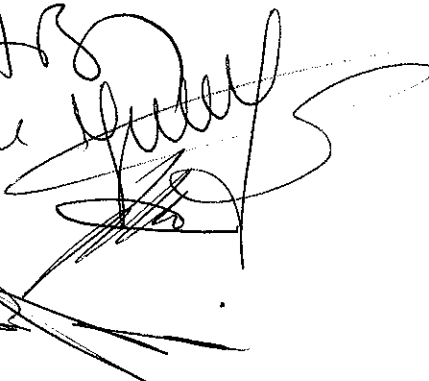

Deputat:

Nordan Poterchi
Poterchi Vanile
Valeriu Romy
Achim Theodor
Iurie Ievinschi
Protari Tatiana
Adrian Morcelu
Cupcea Veronica
Babici Ion
Oglinda Ana
Veronica Briceag
Caștan Valeriu
Bandalac Efimie
Mecari Sfelu
Potrucea Ana

Yooz Chisoc
Rosca Veronica
Eugenia Bascariu
Gheorghe Soare
Yooz Valeriu
Andrei Cheptoyev
Yooz Vasile
Yooz Zorin
Potirniche Maxim
Artemie Catano
Blazova
Larisa
Catano Răzvan

Adrian Belii ABS
Tatiana Ciuculescu
Michaela-Cristina
Radu Morari

LEGE
pentru modificarea Codului electoral nr. 325/2022

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Codul electoral nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426–427, art. 770), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

Noțiunea „alegeri” va avea următorul cuprins „*alegeri* – în cazul în care nu se face vreo specificare, alegerile pentru Parlament (în continuare și – *alegeri parlamentare*), pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova (în continuare și – *alegeri prezidențiale*), pentru funcția de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei, pentru Adunarea Populară a Găgăuziei, precum și referendumurile pe probleme care, conform Legii nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), țin de competența Găgăuziei (în continuare și – *alegeri regionale*), pentru autoritățile administrației publice locale (în continuare și – *alegeri locale*), precum și referendumurile”;

noțiunea „*candidat desemnat*” se completează, la final, cu textul: „Pot fi desemnate în calitate de candidați de către partidele politice și blocurile electorale persoanele care, cu cel puțin 70 de zile înainte de ziua alegerilor, cad sub incidența noțiunii de candidat independent, nu au avut calitatea de membru al unui alt partid politic decât al celui care îl desemnează sau al unui partid politic diferit de cele constituate ale blocului electoral.”;

după noțiunea „*candidat independent*” se completează cu noțiunea „*candidat independent camuflat*” – candidatul independent care, formal sau informal, direct ori indirect, se angajează împreună cu un partid politic sau un bloc electoral în acțiuni comune, concertate ori sincronizate în campania electorală, finanțare, logistică sau mesaje, desfășurate cu scopul sau având ca efect propriei candidaturi ori al eludării restricțiilor legale privind desemnarea de către formațiunile politice.”

la noțiunea „*certificarea formării/specializării în domeniul electoral*”, textul „a cunoștințelor și competențelor în domeniul electoral,” se substituie cu textul „a competențelor în domeniul electoral,”;

după noțiunea „*grup de inițiativă*” se completează cu noțiunea „*identificare de la distanță, prin mijloace digitale, a alegătorului* – proces de identificare a alegătorului și de verificare a identității acestuia în baza actelor de identitate prezentate, a măsurătorilor semnalmentelor biometrice faciale, a comparării de

imagini și a informațiilor comunicate de persoana fizică și/sau preluate din surse de date externe, realizat cu utilizarea mijloacelor digitale. Identificarea de la distanță, prin mijloace digitale, a alegătorului poate fi realizată prin mijloace de verificare automatizate, fără operator uman, sau prin mijloace de verificare cu operator uman;”

după noțiunea „*listă electorală suplimentară*” se completează cu noțiunea „*listă electorală pentru votul prin corespondență* – listă electorală în care se înscriu alegătorii care s-au înregistrat în prealabil, au fost verificați și au dreptul să voteze prin corespondență; ”

după noțiunea „*local al secției de votare*” se completează cu noțiunea „*metodă alternativă de vot* - modalitate de exercitare a dreptului de vot, care permite alegătorului exprimarea opțiunii electorale prin alt mijloc decât prezența fizică la secția de votare în ziua alegerilor, desfășurată în condiții care garantează periodicitatea, libertatea, secretul și caracterul direct al votului.”.

după noțiunea „*sistemul informațional automatizat de stat „Alegeri”*” se completează cu noțiunea „*Susținere camuflată a competitorilor electorali*” – orice sprijin financiar, material, organizatoric, logistic sau mediatic, acordat direct ori indirect unui competitor electoral de către un partid politic sau bloc electoral, în cazul în care acest sprijin este realizat cu știința, consimțământul ori coordonarea competitorului sau a persoanelor autorizate să acționeze în numele acestuia, și este destinat promovării competitorului prin eludarea regimului juridic aplicabil partidelor politice sau concurenților electorali. Simpla prezență în cadrul unui grup de inițiativă a unor persoane afiliate unor partide politice, în absența unor probe privind coordonarea sau consimțământul, nu constituie în sine o susținere camuflată.”

după noțiunea „*trezorier*” se completează cu noțiunea „*vot prin corespondență* – metodă alternativă de exercitare a dreptului de vot în străinătate cu utilizarea serviciilor poștale/de curierat;”

2. La articolul 8, alineatul (2) se completează, la final, cu următoarea propoziție: „Votarea prin corespondență se efectuează anticipat, înainte de ziua alegerilor.”

3. Articolul 9 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la alin. (1) și (2), dreptul de vot poate fi exercitat și prin metode alternative de vot, în condițiile prezentului cod.”

4. După articolul 14 se completează cu articolul 14¹ cu următorul cuprins:

„14¹. Dreptul de a alege prin corespondență

(1) Dreptul de a alege prin corespondență îl au persoanele indicate la art. 14 care au solicitat și au fost incluse în lista electorală pentru votul prin corespondență.

(2) Persoana care a împlinit vârsta de 18 ani poate să se înregistreze pentru votul prin corespondență și să își exercite dreptul de vot prin corespondență.”.

5. La articolul 16:

la alineatul (2) litera d), după cuvintele „printr-un act de constatare” se completează cu cuvântul „rămas”;

alineatul (3) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) bașcanul Găgăuziei, membrii Comitetului Executiv al Găgăuziei și conducătorii subdiviziunilor Comitetului Executiv al Găgăuziei.”.

6. La articolele 23 alineatul (4), 91 alineatul (5) și 98 alineatul (1) punctul 2), cuvântul „Chișinău” se substituie cu cuvântul „Centru”.

7. **La articolul 24** alineatul (1), după textul „la alegerile locale noi” se completează cu textul „, , alegerile regionale”.

8. La articolul 25:

litera c) se completează cu textul „, , inclusiv cele privind implementarea și organizarea metodelor alternative de vot;”.

se completează cu literele x) -x² cu următorul cuprins:

”x) aprobă regulamentele privind organizarea și desfășurarea votării prin metode alternative de vot;”

x¹) stabilește particularitățile de implementare și utilizare a metodelor alternative de vot;”

x²) monitorizează respectarea cerințelor de securitate, integritate și confidențialitate aferente metodelor alternative de vot.”

9. La articolul 27:

la litera (i) se exclud cuvintele „și Integrării Europene”. Aceeași modificare se aplică și la **articolul 28 alineatul (1) punctul 3) și punctul 3 litera (c)**, precum și la **articolul 39 alineatele (5), (6) litera a), (9) și la articolul 74 alineatul (7)**;

articolul se completează cu litera v¹) cu următorul cuprins:

„v¹) asistă și supraveghează la organizarea și desfășurarea alegerilor regionale și emite hotărâri privind acțiunile realizate în conformitate cu prevederile prezentului cod.”.

10. La articolul 28:

alineatul (1) pct. 7) după cuvintele ”serviciile bancare” se completează cu cuvintele ”sau serviciile de plată”;

alineatul (1) pct. 8) va avea următorul cuprins: ” 8) băncile licențiate din țară și prestatorii serviciilor de plată – asigurarea accesului liber și egal al concurenților electorali, al participanților la referendum și al grupurilor de inițiativă la serviciile bancare și serviciile de plată;”

11. La articolul 29 alineatul (3), după textul „la alegerile locale noi” se completează cu textul „, , alegerile regionale”.

12. La articolul 33 alineatul (1), după textul „activități de instruire,” se completează cu cuvântul „certificare,”.

13. Articolul 35:

la alineatul (4) litera c), textul „fiecare partid politic reprezentat de Parlament” se substituie cu textul „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale”;

la alineatul (5), textul „au urmat cursuri de instruire în cadrul Centrului de instruire continuă în domeniul electoral și” și cuvântul „corespunzătoare” se exclud;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) Pentru secțiile de votare din străinătate, inclusiv pentru cele în care se va organiza votul prin corespondență, Comisia Electorală Centrală va forma câte un consiliu electoral distinct, cu sediul în municipiul Chișinău, care va asigura organizarea proceselor electorale pentru secțiile de votare constituite peste hotare și pentru votul prin corespondență.”;

la alineatul (12¹):

în partea dispozitivă, textul „Membrii consiliului electoral de circumscripție pentru secțiile de votare din străinătate” se substituie cu textul „Membrii consiliilor electorale de circumscripție constituite conform alin. (12)”;

la litera c), cuvintele „fiecare partid politic reprezentat de Parlament” se substituie cu cuvintele „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale”;

la alineatul 13¹ litera c), textul „fiecare partid politic reprezentat de Parlament” se substituie cu textul „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale”;

14. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

„Articolul 36. Consiliul Electoral Central al Găgăuziei

Din motive de tehnică legislativă și pentru a nu încălca textul, termenii care se referă la consiliul electoral de circumscripție folosiți în prezentul Cod și care reglementează atribuțiile organelor electorale poartă un caracter generic și se referă și la Consiliul Electoral Central al Găgăuziei. Normele care reglementează atribuțiile consiliului electoral de circumscripție sunt aplicabile și Consiliului Electoral Central al Găgăuziei, cu excepțiile în care ele sunt specificate expres.

(1) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei se conduce de principiul imparțialității și neutralității politice, dispune de independență organizațională, funcțională, operațională și financiară conform prevederilor prezentului cod.

(2) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei este un organ colegial, format dintr-un număr impar de membri, cel puțin 7 și de cel mult 11 persoane. Activitatea permanentă a Consiliului Electoral Central al Găgăuziei este asigurată prin activitatea permanentă a președintelui care este numit în funcție de Comisia Electorală Centrală conform Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică. Pe durata exercitării atribuțiilor, președintelui Consiliului Electoral Central al Găgăuziei îi sunt aplicabile restricțiile prevăzute la art. 22 alin. (2) din prezentul cod. Doi membri sunt desemnați de către Adunarea Populară a Găgăuziei iar ceilalți membri ai Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sunt desemnați și numiți în funcție în condițiile și termenele stabilite la art. 35 alin. (2) și (4) lit. a) și c) și alin. (5) din Cod.

(3) Înainte de numire, candidații la funcția de președinte al Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sunt supuși evaluării în condițiile Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.

(4) În cazul în care autoritățile cu drept de desemnare nu prezintă în termen sau în numărul stabilit candidaturile lor în componența Consiliului Electoral Central al Găgăuziei, locurile rămase sunt completate de către Comisia Electorală Centrală din numărul persoanelor incluse în Registrul funcționarilor electorali.

(5) În cazul alegerilor pentru Parlament, pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și al alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale, precum și în cazul referendumurilor, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei exercită atribuțiile consiliului electoral de circumscripție.

(6) Finanțarea Consiliului Electoral Central al Găgăuziei, precum și finanțarea necesară organizării și desfășurării alegerilor regionale se realizează din bugetul de stat, din mijloacele prevăzute pentru alegeri.

(7) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei este asistat în perioada electorală de un aparat al cărui stat de personal se aprobă de Comisia Electorală Centrală la propunerea președintelui Consiliului Electoral Central al Găgăuziei. Remunerarea salariaților Consiliului Electoral Central al Găgăuziei se efectuează conform

prevederilor cadrului normativ aferent. Pentru perioada electorală, la alegerile parlamentare, prezidențiale, regionale, locale generale și referendumul republican, acestora li se stabilește lunar o indemnizație în mărimea unui salariu de bază (funcție), iar pentru alegerile locale noi și referendumurile locale desfășurate cu implicarea Consiliului Electoral Central al Găgăuziei, li se stabilește lunar o indemnizație în mărime de 35% din salariul mediu. În cazuri excepționale, cu acordul salariaților, durata timpului de muncă poate deroga de la limita extinsă stabilită la art. 104 din Codul muncii nr. 154/2003. Pentru perioada electorală, membrii Consiliului Electoral Central al Găgăuziei care nu activează permanent sunt degrevați prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Membrii Consiliului Electoral Central al Găgăuziei care nu activează permanent sunt remunerați în condițiile stabilite de art. 45 alin. (5) din Cod.

(8) În cazul încetării înainte de termen a mandatului președintelui Consiliului Electoral Central al Găgăuziei, până la ocuparea funcției de către o altă persoană, asigurarea interimatului, precum și încetarea acestuia se dispun prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

(9) Pe perioada exercitării atribuțiilor sale, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei este asistat de un aparat de lucru, ale cărui structură și efectiv-limită se aprobă de către Comisia Electorală Centrală din oficiu sau la propunerea președintelui Consiliului Electoral Central al Găgăuziei. Pe durata perioadei electorale, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei este în drept să angajeze în baza contractelor individuale de muncă, pe durată determinată, personal suplimentar, în limitele stabilite de Comisia Electorală Centrală.

(10) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei are acces la Registrul de stat al alegătorilor în condițiile stabilite de Comisia Electorală Centrală.

(11) Președintele Consiliului Electoral Central al Găgăuziei poate participa, fără drept de vot, la ședințele Comisiei Electorale Centrale.

(12) În perioada dintre alegeri, președintele Consiliului Electoral Central al Găgăuziei exercită atribuțiile prevăzute la art. 37 alin. (2).

(13) Pe durata exercitării atribuțiilor, președintelui și membrilor Consiliului Electoral Central al Găgăuziei le sunt aplicabile condițiile de eligibilitate, garanțiile și restricțiile prevăzute la art. 20 alin. (8), art. 22 alin. (1)–(4) și art. 23.

(14) Mandatul funcției de președinte al Consiliului Electoral Central al Găgăuziei poate înceta înainte de termen în condițiile prevăzute la art. 22 din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și art. 23 din prezentul cod.

(19) În perioada electorală a alegerilor regionale, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei de circumscripție îndeplinește atribuțiile prevăzute de art. 37 alin. (1) care se aplică în mod corespunzător alegerilor regionale. Președintele Consiliului

Electoral Central al Găgăuziei exercită atribuțiile prevăzute de art. 37 alin. (2) care se aplică în mod corespunzător. ”

15. Articolul 37 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Din momentul confirmării componenței Consiliului Electoral Central al Găgăuziei în cazul oricărui tip de alegeri, consiliului electoral de circumscripție de nivelul al doilea în cazul alegerilor/referendumurilor naționale, precum și a celui de nivelul întâi în cazul alegerilor locale noi și referendumurilor locale, acestea dețin statut provizoriu de instituție bugetară în sensul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și se înregistrează în Registrul de stat al unităților de drept pe durata desfășurării alegerilor/referendumurilor până la dizolvare în condițiile art. 46. Perioada de activitate se comunică de către Comisia Electorală Centrală Ministerului Finanțelor și Agenției Servicii Publice, în vederea realizării funcționalității financiare a acestuia.”;

16. Articolul 38:

la alineatul (4), după textul „Persoanele care își satisfac serviciul militar votează” se completează cu textul „, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane,”;

la alineatul (10) litera b), textul „fiecare partid politic reprezentat de Parlament” se substituie cu textul „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale”;

la alineatul (12), textul „au urmat cursuri de perfecționare în cadrul Centrului de instruire continuă în domeniul electoral și” și cuvântul „corespunzătoare” se exclud.

17. Articolul 39:

titlul articolului se expune în următoarea redacție: „**Articolul 39.** Particularitățile constituirii și funcționării secțiilor de votare din străinătate, inclusiv pentru cele în care se va organiza votul prin corespondență, și a birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate, inclusiv pentru cele în care se va organiza votul prin corespondență”;

la alineatul (6), în al doilea enunț, după textul „al secției de votare din străinătate” se completează cu textul „, inclusiv pentru cele în care se va organiza votul prin corespondență”;

la alineatul (6) litera b), textul „fiecare partid politic reprezentat de Parlament” se substituie cu textul „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale”.

18. La articolul 40, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Temeiul de bază pentru constituirea secțiilor de votare este dinamica participării alegătorilor la secțiile de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului la ultimele 3 scrutine, ținând cont complementar de datele din Registrul de stat al alegătorilor și informațiile sau propunerile entităților responsabile de realizarea politicii de reintegrare și securitate, care, la elaborarea propunerilor menționate, vor ține cont de organizarea administrativ-teritorială, de specificul căilor de acces și comunicare, de asigurarea accesului alegătorilor la procesul electoral și la organele electorale respective.”.

19. Articolul 41 se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) asigură recepționarea, verificarea și evidența documentelor electorale aferente metodelor alternative de vot, în condițiile stabilite de prezentul cod și de regulamentele Comisiei Electorale Centrale.”

20. La articolul 51 alineatul (3), după cuvintele „În cazul alegerilor parlamentare” se introduce textul „, regionale”;

La articolul 51 alineatul (10), după cuvintele „conturile bancare” se introduc cuvintele „sau conturile de plăți”;

21. Articolul 53:

alineatul (1¹) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În limita plafonului prevăzut la alin. (1) și (2) se includ și donațiile sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, precum și lucrările ori serviciile prestate în mod gratuit sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață”.

22. Articolul 54:

la alineatul (1) litera a), cuvântul „perioadei” se substituie cu cuvântul „campaniei”;

alineatul (1) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) acțiuni de voluntariat”;

alineatul (3) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) donatorilor persoane fizice și juridice, după caz, împreună cu persoanele prevăzute la lit. a) - f), în cazul finanțării directe și/sau indirecte a competitorilor electorali manifestată prin depășirea plafoanelor prevăzute de lege sau prin încălcarea regulilor stabilite de cadrul normativ.”;

la alineatul (5):

la litera d), textul „în sensul Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice” se substituie cu textul „, altele decât cele de valoare mică”;

la litera e), după textul „organizațiile de binefacere sau religioase” se completează cu textul „, inclusiv reprezentanții acestora sau ai părților componente ale acestora”;

alineatul se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) state, guverne ale statelor, entități nestatale, persoane fizice sau juridice care fac obiectul unor măsuri restrictive internaționale în sensul Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale;

Se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

”(5¹) În alegerile parlamentare, prezidențiale, regionale și locale, candidaților independenți și grupurilor de inițiativă care îi susțin le este interzis să primească, direct sau indirect, sprijin financiar, material, organizatoric, logistic sau mediatic, inclusiv servicii prestate cu titlu gratuit, din partea partidelor politice sau a blocurilor electorale.”

la alineatul (6):

litera f) se completează cu textul „, iar în cazul grupurilor de inițiativă după expirarea termenului acordat pentru colectarea semnăturilor sau după finalizarea procesului de colectare a semnăturilor”;

alineatul se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) să încaseze mijloace financiare din surse de creditare, împrumuturi sau alte activități care generează obligațiuni financiare ulterioare, inclusiv din active virtuale;”.

23. Articolul 56:

în titlul articolului după cuvintele ”conturilor bancare” se introduc cuvintele ”sau conturilor de plăți”;

la alineatul (1) după cuvintele ”deschide la bancă” se introduc cuvintele ” sau la prestatorul de servicii de plată”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins: ” Băncile sau prestatorii serviciilor de plată deschid concurentului electoral, participantului la referendum sau grupului de inițiativă un cont cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” după înregistrarea concurentului electoral, participantului la referendum sau

grupului de inițiativă, dar nu mai târziu de 3 zile de la depunerea cererii la bancă sau la prestatorul serviciilor de plată.”;

la alineatul (4) după cuvintele ”datele bancare” se introduc cuvintele ”sau ale contului de plăți”;

la alineatul (5) după cuvintele ”la bancă” se introduc cuvintele ”sau la prestatorul serviciilor de plată”;

la alineatul (6) după cuvintele ”la bancă” se introduc cuvintele ”sau la prestatorul serviciilor de plată”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Banca sau prestatorul serviciilor de plată în care sunt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” informează săptămânal, prin mijloace electronice, Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție despre rulajul mijloacelor bănești și soldul pe conturile respective. Modalitatea de prezentare a informației prevăzute de prezentul alineat se stabilește de Comisia Electorală Centrală și se prezintă inclusiv la cererea comisiei sau, după caz, la cererea consiliului electoral de circumscripție. Banca sau prestatorul serviciilor de plată prezintă și documentele referitoare la operațiunile din conturile respective.”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) După expirarea termenului acordat pentru colectarea semnăturilor sau după finalizarea procesului de colectare a semnăturilor, grupul de inițiativă informează banca sau prestatorul serviciilor de plată despre acest fapt în vederea suspendării operațiunilor la contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”.”;

alineatul (13) va avea următorul cuprins:

„(13) În cazul concurenților electorali și al participanților la referendum, ultimele achitări din contul cu mențiunea „Fond electoral” se fac în ziua de luni imediat următoare zilei votării, iar în ziua imediat următoare de marți, băncile sau prestatorii serviciilor de plată suspendă operațiunile la contul cu mențiunea „Fond electoral”.”;

alineatul (15) va avea următorul cuprins:

„(15) După emiterea hotărârii privind examinarea rapoartelor finale, Comisia Electorală Centrală, după caz, consiliul electoral de circumscripție, somează

concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă să transfere soldul existent din contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” în bugetul de stat și să întreprindă acțiunile de închidere sau, după, caz, suspendare până la următoarele alegeri (în cazul contului „Fond electoral”) a contului conform procedurilor interne ale băncilor sau prestatorilor serviciilor de plată, cu următoarele excepții: [...]”;

alineatul (15) lit. a) va avea următorul cuprins:

„ a) în cazul grupurilor de inițiativă constituite de partide politice, soldul din contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă” poate fi transferat la contul bancar sau al serviciului de plată al partidului politic sau la contul cu mențiunea „Fond electoral”, comunicând imediat comisiei despre acest fapt. Soldul poate fi transferat și în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin. (12), la banca sau prestatorul serviciilor de plată unde a fost deschis contul cu mențiunea „Destinat grupului de inițiativă”;

la alineatul (15) lit. b) după cuvintele ”la banca” se introduc cuvintele ”sau la prestatorul serviciilor de plată”;

alineatul (15) lit. c) va avea următorul cuprins:

„c) în cazul partidelor politice, soldul din contul cu mențiunea „Fond electoral” poate fi transferat la contul bancar sau al serviciului de plată al acestora, comunicând imediat organului electoral despre acest fapt. Soldul poate fi transferat și în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(13), la banca sau prestatorul serviciilor de plată unde a fost deschis contul cu mențiunea „Fond electoral”;

la alineatul (16) după cuvintele ”obligarea băncii” se introduc cuvintele ”sau a prestatorului serviciilor de plată”;

la alineatul (17) după cuvintele ”de către bancă” se introduc cuvintele ”sau a prestatorului serviciilor de plată”;

articolul se completează cu alineatul (18) cu următorul cuprins:

„(18) Termenele prevăzute de prezentul articol pentru efectuarea operațiunilor de încasare, transfer, suspendare și închidere a contului cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă” se calculează în interiorul zilelor și orelor de lucru ale instituțiilor bancare sau prestatorul serviciilor de plată.”;

24. Articolul 57:

la alineatul (2) după cuvintele "operațiuni bancare" se introduc cuvintele "sau de plată";

alineatul (4) pct. 1) lit.f) va avea următorul cuprins:

f) pot face donații care depășesc limita stabilită la lit. e), dar în limita plafoanelor stabilite la lit. a) și b) exclusiv prin virament bancar sau operațiune de plată. Donațiile efectuate prin virament bancar sau operațiune de plată se înregistrează în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”, cu luare în considerare a prevederilor art. 56 alin. (10). În cazul donațiilor în valută străină efectuate prin virament sau operațiune de plată prin intermediul conturilor bancare sau de plăți deschise la băncile sau prestatorii serviciilor de plată din străinătate, valuta străină urmează a fi cumpărată de către bancă sau prestatorul serviciului de plată, iar echivalentul în monedă națională al acesteia se înregistrează în contul cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”;

25. Articolul 61 se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

”(12) Pentru aplicarea metodelor alternative de vot pot fi întocmite liste electorale distincte, în condițiile stabilite în regulamentul aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.”.

26. La articolul 63 alineatul (1), după textul „În cazul alegerilor parlamentare,” se introduce cuvântul „regionale”;

27. La articolul 64, alineatul (5) se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) modul și procedura de desemnare a membrilor în organele electorale;”.

28. La articolul 65:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În sensul prezentului articol, semnăturile se colectează numai pentru susținerea candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova și a candidaților independenți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, de consilier în consiliul local și/sau de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei, primar.”;

la alineatul (3) în al treilea enunț, după cuvintele „În cazul alegerilor parlamentare” se introduce textul „, , regionale”;

alineatul (4) se completează cu lit. c) cu următorul cuprins:

„c) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei – în cazul susținerii candidatului independent la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei sau Bașcan.”;

la alineatul (12), litera b) va avea următorul cuprins :

„b) în oricare localitate din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, stabilite conform Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, – în cazul alegerilor prezidențiale. În sensul prezentului articol, localitățile din stânga Nistrului se vor considera unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea.”;

alineatul (12) se completează cu lit. d) cu următorul cuprins:

„d) în oricare localitate din unitatea administrativ teritorială autonomă Găgăuzia – în cazul alegerilor regionale.”;

29. La articolul 66 alineatul (2), după textul „, parlamentare, prezidențiale” se introduce textul „, , regionale”;

30. Articolul 68:

la alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) hotărârea/decizia confirmată prin procesul-verbal sau, după caz, prin extras din procesul-verbal al ședințelor organelor competente ale partidului politic sau al blocului electoral, adoptate în condițiile și cu respectarea prevederilor statutare privind desemnarea candidatului (listei de candidați întocmite conform art. 111 și 163), împreună cu lista nominală a participanților la ședința organului responsabil și actele ce confirmă componența numerică și nominală a organului responsabil”;

litera f) se completează cu o nouă liniuță cu următorul cuprins:

„– se va abține de la desfășurarea activităților electorale comune, concertate și/sau coordonate în cadrul blocurilor electorale camuflate, iar în cazul candidatului independent că întrunește și condițiile incidente noțiunii de candidat independent. Declarația se depune și la etapa solicitării listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor.”;

la alineatul (3), după cuvintele ”alegerile parlamentare” se introduce textul ”, regionale”;

la alineatul (11), după cuvintele ”Comisia Electorală Centrală” se introduce textul ”, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei”;

alineatul (11) se completează cu punctul e) cu următorul cuprins:

„e) constatarea statutului de candidat independent camuflat sau susținere camuflată a grupurilor de inițiativă, în sensul definiției din art. 1”;

articolul se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins:

„(11¹) Dacă, în urma verificării eligibilității candidaților, excluderea persoanelor neeligibile are ca efect nerespectarea cotei minime de reprezentare a ambelor sexe, prevăzută la alin. (3) organul electoral sau Comisia Electorală Centrală acordă partidului politic, blocului electoral un termen de până la 3 zile pentru modificarea listei de candidați, în vederea asigurării conformității cu prevederile legale. Modificarea listei rămâne admisibilă doar în interiorul termenului de depunere a acesteia. În cazul în care lista nu poate fi modificată conform cerințelor legale în termenul acordat, organul electoral competent refuză înregistrarea acesteia. În interiorul termenului prevăzut la alin. (1), partidul politic sau blocul electoral poate depune un set nou de documente, cu respectarea tuturor condițiilor legale.”;

31. Articolul 70:

la alineatul (3), după textul „În cazul alegerilor prezidențiale,” se completează cu textul „pentru funcția de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei și deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei”;

la alineatul (9), după cuvintele ”contul bancar” se completează cu cuvintele ”sau de plăți”;

articolul se completează cu alineatul (10¹) cu următorul cuprins:

„(10¹) În scopul facilitării întâlnirilor cu alegătorii și evitarea utilizării resurselor administrative, autoritățile publice centrale, persoanele juridice de drept public adoptă și asigură transparența deciziilor privind condițiile de asigurare a unui minim de localuri sau încăperi pentru desfășurarea în afara orelor de program a întâlnirilor cu alegătorii.”.

32. La articolul 72 alineatul (4), al doilea enunț va avea următorul cuprins:

„Dacă concurentul electoral își retrace candidatura sau înregistrarea este anulată după tipărirea buletinelor de vot, în procesele-verbale întocmite conform art.83 biroul electoral al secției de votare aplică ștampila cu inscripția „Retras”.”;

33. La articolul 73 alineatul (1), după cuvintele „iar textul pentru alegerile locale” se introduce textul „și regionale.”.

34. La articolul 74:

la alineatul (2), sintagma „5 zile” se substituie cu sintagma „2 zile”;
articolul se completează cu alineatele (8) – (10) cu următorul cuprins:

„(8) Prin derogare de la alin. (2), (3) și (7), în cazul votării prin corespondență, buletinele de vot se tipăresc cel târziu cu 21 de zile înainte de ziua alegerilor, într-o cantitate corespunzătoare numărului alegătorilor incluși în listele electorale pentru votul prin corespondență și se transmit organelor electorale competente în condițiile stabilite de prezentul cod.

(9) Expedierea buletinelor de vot și a celorlalte materiale necesare exercitării votului prin corespondență către alegători se asigură de către birourile electorale ale secțiilor de votare pentru votul prin corespondență prin intermediul serviciilor poștale/de curierat, în condițiile stabilite de prezentul cod și de regulamentele aprobate de Comisia Electorală Centrală.”

(10) Particularitățile privind tipărirea, evidența, păstrarea, transmiterea și securizarea buletinelor de vot utilizate pentru metodele alternative de vot se stabilesc prin prezentul cod și prin actele normative aprobate de Comisia Electorală Centrală.”.

35. La articolul 75:

alineatul unic devine alineatul (1);
articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În cazul utilizării metodelor alternative de vot, perioada și locul exercitării dreptului de vot sunt stabilite de către Comisia Electorală Centrală prin reglementări specifice fiecărei metode de votare.”.

36. Articolul 78

la alineatul (5) după cuvintele „în cazul alegerilor” se introduce textul „regionale,”;

alineatul (6), litera a) se completează cu textul „, inclusiv cartea sau buletinul de identitate digital, generat prin intermediul portofelului pentru identitate digitală recunoscut pe teritoriul Republicii Moldova”.

37. Codul se completează cu Capitolul X¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul X¹

METODE ALTERNATIVE DE VOT

Articolul 80¹. Dispoziții generale privind metodele alternative

(1) Alegătorii își pot exercita dreptul de vot prin metode alternative în condițiile prezentului cod și ale regulamentelor aprobate de Comisia Electorală Centrală.

(2) Procedura de înregistrare se realizează cu condiția identificării persoanei prin intermediul serviciului guvernamental de autentificare și control al accesului, al portofelului pentru identitate digitală recunoscut pe teritoriul Republicii Moldova sau prin alte metode alternative de identificare de la distanță a persoanei fizice cu nivel de încredere ridicat, implementate de către prestatorii de servicii de încredere calificați, conform procedurii stabilite de către Guvern.

(3) Tipurile metodelor alternative, categoriile de alegători eligibili și procedurile de implementare și organizare a acestora se stabilesc de Comisia Electorală Centrală.

(4) Comisia Electorală Centrală poate implementa metode alternative de vot etapizat sau prin proiecte-pilot.

Articolul 80². Condițiile privind implementarea metodelor alternative de vot sau a votului prin corespondență

(1) La stabilirea de către Comisia Electorală Centrală a țărilor unde se vor implementa metodele alternative de vot sau votul prin corespondență se va ține cont de următoarele criterii:

a) lipsa secțiilor de votare în țara-gazdă sau distanța mare până la cea mai apropiată secție de votare constituită anterior;

b) experiența implementării metodei alternative de vot în țara-gazdă;

c) înregistrarea prealabilă la scrutinul electoral precedent a cel puțin 30 de cereri sau participarea la vot a cel puțin 30 de persoane la scrutinele anterioare;

d) siguranța și fiabilitatea serviciilor adiacente necesare implementării metodei alternative de vot sau a votului prin corespondență.

(2) Exercițarea metodelor alternative de vot sau a votului prin corespondență nu se poate realiza în țările cu care Republica Moldova nu are stabilite relații diplomatice, în țările aflate în conflicte militare și în țările care nu respectă standardele internaționale privind desfășurarea alegerilor libere și corecte.

(3) Ministerul Afacerilor Externe cel târziu cu 7 zile de la începerea perioadei electorale va expedia în adresa Comisiei Electorale Centrale lista țărilor care nimeresc sub incidența prevederilor expuse la alin. (2).

(4) Comisia Electorală Centrală cel târziu cu 60 zile până în ziua alegerilor va aproba hotărârea cu privire la aprobarea listei țărilor eligibile pentru implementarea metodelor alternative de vot sau a votului prin corespondență conform prevederilor expuse la alin. (1)-(2).

Articolul 80³. Înregistrarea prealabilă

(1) Exercițarea dreptului de vot prin metode alternative este condiționată de înregistrarea prealabilă a alegătorului în termenele și condițiile stabilite de Comisia Electorală Centrală.

(2) Procedura de înregistrare se realizează prin platforme electronice sau alte mijloace care permit verificarea identității și a dreptului de vot.

Articolul 80⁴. Timpul votării prin metoda alternativă de vot

(1) Prin derogare de la art. 75, votarea prin metoda alternativă de vot se efectuează anticipat, înainte de ziua alegerilor.

(2) Perioada votării prin metoda alternativă de vot începe odată cu recepționarea de către alegător a materialelor pentru votare și se încheie la expirarea termenului stabilit de Comisia Electorală Centrală pentru recepționarea materialelor de la alegător.

(3) Procedurile electorale detaliate ce vizează expedierea, recepționarea, securizarea, păstrarea și asigurarea integrității materialelor electorale aferente votării prin metoda alternativă de vot se stabilesc prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală.

Articolul 80⁵. Numărarea, totalizarea voturilor și centralizarea rezultatelor votării prin metode alternative

Particularitățile recepționării, verificării, numărării, totalizării voturilor și centralizării rezultatelor votării exprimate prin metode alternative de vot se stabilesc în regulamentul aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.”.

38. Codul se completează cu articolul 82¹ cu următorul cuprins:

„ Articolul 82¹. Buletine de vot nevalabile în cazul votării prin corespondență

(1) Se declară nevalabile buletinele de vot dacă:

a) în plicul interior se găsesc două sau mai multe buletine de vot pentru același tip de scrutin;

b) nu a fost aplicat cu pixul, în niciun cerc din buletinul de vot, semnul care confirmă opțiunea alegătorului;

c) pe buletinul de vot este scris numele alegătorului, fapt ce echivalează cu încălcarea votului secret;

d) pe buletinul de vot sunt aplicate cu pixul mai multe semne, astfel încât nu este clară opțiunea alegătorului.

(2) Președintele biroului electoral al secției de votare pentru votul prin corespondență oferă tuturor membrilor biroului și persoanelor autorizate să asiste la operațiunile electorale posibilitatea de a examina buletinul de vot care urmează a fi declarat nevalabil.

(3) Dacă membrii biroului electoral al secției de votare pentru votul prin corespondență au îndoieli în privința valabilității buletinului de vot, problema se

soluționează prin vot, iar rezultatul votării se consemnează în procesul-verbal al ședinței biroului electoral.”

39. Articolul 84 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) La centralizarea rezultatelor votării se includ și voturile valabil exprimate prin metode alternative de vot.”.

40. Articolul 85:

la alineatul (1), cifra „5” se substituie cu cifra „10”, iar cifra „10” se substituie cu cifra „15”;

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Comisia Electorală Centrală totalizează cumulativ rezultatele votării exprimate prin metode alternative de vot și rezultatele votării desfășurate în secțiile de votare.”.

41. Articolul 86:

la alineatul (1), după textul „În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale,” se introduce textul „regionale,”;

la alineatul (3) litera b), după cuvintele „în cazul alegerilor” se introduce textul „regionale,”.

42. La articolul 89:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) „Instituțiile mass-media au obligația de a respecta principiile de echitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor.”;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Instituțiile mass-media trebuie să ofere grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă sau spațiu pentru publicitatea electorală în condiții egale și nediscriminatorii.”.

43. Articolul 90:

în cuprinsul alineatului (2), cuvântul „emisiunile” se substituie cu cuvântul „programele”;

la alineatul (2) litera d), cuvintele „dezbaterile electorale” se substituie cu cuvintele „programele de dezbateri electorale”;

la alineatul (2), litera (e) se exclude;

la alineatul (4), după cuvântul „difuzarea” se introduce textul „publicarea”;

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Furnizorii de servicii media audiovizuale liniare care au depus declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor vor realiza și difuza programe de știri în care va fi reflectată activitatea/programele electorale și alte informații aferente concurențelor electorale, cu respectarea principiilor de echitate, echilibru și imparțialitate.”;

la alineatul (9), sintagma „2 minute ” se substituie cu sintagma „4 minute”.

44. La articolul 91:

alineatul (1), litera e) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

„(12) Comisia Electorală Centrală poate, din oficiu, să examineze actele administrative, precum și acțiunile sau inacțiunile organelor electorale de orice nivel în cazul în care constată abateri grave de la prevederile legale care afectează integritatea procesului electoral. Aceleași prerogative, în limitele competenței teritoriale, revin consiliului electoral de circumscripție de nivelul al doilea în raport cu organele electorale de nivelul întâi, precum și consiliului electoral de circumscripție de nivelul întâi în raport cu birourile electorale ale secțiilor de votare. Intervenția din oficiu se efectuează într-un termen rezonabil, cu urmărirea unui scop legitim și cu respectarea principiilor proporționalității și stabilității raporturilor juridice electorale.”

45. Articolul 98 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„2¹) Curtea de Apel Sud, în cazul alegerilor regionale, soluționează în primă instanță contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Consiliului Electoral Central al Găgăuziei”;

46. Articolul 102:

la alineatul (2), după cuvintele „sau solicita aplicarea” se introduc cuvintele „competitorilor electorali a”;

la alineatul (4), cuvintele „la un an” se substituie cu cuvintele „la 4 ani”;

la alineatul (5), după cuvintele „se aplică prin hotărâre a” se introduc cuvintele „Comisiei Electorale Centrale sau a”;

alineatul (5) se completează cu punctul i) cu următorul cuprins:

„(i) statutul de candidat independent camuflat sau susținere camuflată a grupurilor de inițiativă, în sensul definițiilor din art. 1.”;

47. La articolul 114, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Grupul de inițiativă se constituie în urma unei adunări a cetățenilor cu drept de vot, la care se decide susținerea candidatului independent la funcția de deputat, se alege conducătorul grupului și se aprobă lista membrilor grupului de inițiativă, cu indicarea datelor de identitate ale acestora. Candidatul independent și membrii grupului de inițiativă participă în mod obligatoriu la adunarea de constituire a grupului de inițiativă. Candidatul independent poate fi ales conducător al grupului. Conducătorul grupului coordonează activitatea de colectare a semnăturilor susținătorilor candidatului, verifică autenticitatea semnăturilor, conformitatea întocmirii și sistematizării listelor de subscripție.”.

48. La articolul 115 alineatul (1), textul „până la începerea campaniei electorale” se substituie cu textul „cu cel mult 40 de zile înainte de ziua alegerilor”.

49. Articolul 129 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Votarea repetată nu este asigurată prin intermediul votului prin corespondență.”

50. Articolul 130 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Votarea prin corespondență în cazul alegerilor noi se asigură în baza listelor electorale și a înregistrării efectuate pentru alegerile ordinare declarate nevalabile sau nule.”

51. La articolul 139, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru a fi înregistrați de Comisia Electorală Centrală, toți candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova depun liste de subscripție, care conțin semnăturile a cel puțin 15000 și cel mult 25000 de alegători din minimum jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale indicate la art. 65 alin. (12) lit. b) și corespund altor prevederi ale prezentului cod.”.

52. La articolul 140 alineatul (1), după al doilea enunț se introduce textul: „Candidatul și membrii grupului de inițiativă participă în mod obligatoriu la adunarea de constituire a grupului de inițiativă. Candidatul poate fi ales conducător al grupului.”.

53. Articolul 146 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul stabilirii celui de-al doilea tur de scrutin, votarea prin corespondență începe după anunțarea rezultatelor preliminare de către Comisia Electorală Centrală și se încheie odată cu recepționarea plicurilor cu buletine de vot

cel târziu la ora 18.00, ora locală a țării-gazdă, în ziua de vineri înainte de ziua alegerilor în cadrul celui de-al doilea tur de scrutin.”.

54. Articolul 153 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Votarea repetată nu este asigurată prin intermediul votului prin corespondență.”.

55. Articolul 154 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Votarea prin corespondență în cazul alegerilor noi se asigură în baza listelor electorale și a înregistrării efectuate pentru alegerile ordinare declarate nevalabile sau nule.”.

56. Articolul 155:

Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Particularitățile organizării și desfășurării alegerilor regionale se stabilesc prin actele normative aprobate în conformitate cu prevederile prezentului cod și dezvoltate în actele normative aprobate de Comisia Electorală Centrală.”;

la alineatul (4), cuvintele „Curtea de Apel Comrat” se substituie cu cuvintele „Curtea de Apel Sud”;

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) În procesul organizării și desfășurării alegerilor regionale, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei va utiliza blocurile de funcții ale Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”.”.

57. Articolul 156

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Guvernatorul (Bașcanul) Găgăuziei, primarii orașelor (municipiilor), ai satelor (comunelor), deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei și consilierii în consiliile raionale, orășenești (municipale) și satești (comunale) se aleg prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pentru un mandat de 4 ani. Mandatele Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei, primarilor orașelor (municipiilor), ai satelor (comunelor), deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei și consilierilor în consiliile raionale, orășenești (municipale) și satești (comunale) aleși în locul altui ales local pe durata mandatului neexercitat al acestuia se încheie o dată cu expirarea mandatului predecesorului.”;

Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Componenta numerică a Adunării Populare se constituie dintr-un număr impar de deputați. Componenta numerică se stabilește de Comisia Electorală Centrală din oficiu sau la propunerea Președintelui Consiliului Electoral Central al

Găgăuziei în funcție de numărul de locuitori ai autonomiei la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor din Registrul de stat al populației, prezentate de Agenția Servicii Publice, împărțit la 5 mii de alegători, dar nu mai puțin decât limita stabilită la art.11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.”;

58. Articolul 157 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

”(1¹) Pentru alegerea deputaților în Adunarea Populară și a Bașcanului Găgăuziei, în unitatea administrativ-teritorială autonomă Găgăuzia constituie o singură circumscripție electorală.”

59. Articolul 159 alin. (1) va avea următorul cuprins:

(1) Alegerile deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, a Bașcanului Găgăuziei au loc în a doua sau a treia duminică a lunii noiembrie. Data alegerilor se stabilește prin Hotărâre a Adunării Populare a Găgăuziei cu cel târziu 80 zile înainte de ziua alegerilor. În cazul în care Adunarea Populară a Găgăuziei nu adoptă hotărârea privind stabilirea datei alegerilor în termenul stabilit, decizia este adoptată prin Hotărâre a Comisiei Electorale Centrale cu cel târziu 75 zile înainte de ziua alegerilor.

60. Articolul 160 alineat (1) va avea următorul cuprins:

”(1) La alegerea deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, a Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei, consiliului local și a primarului nu participă alegătorii care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședința temporară în unitatea administrativ-teritorială respectivă.”

61. Articolul 161 se completează cu două alineate noi (3) - (4) cu următorul cuprins:

„(3) Au dreptul de a fi aleși deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot, care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 21 ani, a locuit sau locuiește permanent în unitatea administrativ-teritorială autonomă Găgăuzia nu mai puțin de 5 ani și în momentul efectuării alegerilor locuiește pe teritoriul unității administrativ-teritoriale autonome Găgăuzia.

(4) Au dreptul de a fi aleși Bașcan al Găgăuziei, cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor vârsta de 35 de ani, a locuit sau locuiește permanent în unitatea administrativ-teritorială autonomă

Găgăuzia nu mai puțin de 10 ani, cunoaște limbile găgăuză și română și îndeplinește condițiile prevăzute de prezentul cod.

62. Articolul 164 se completează cu alineatele (1¹) - (1⁴) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cetățeanul Republicii Moldova își poate depune candidatura în calitate de candidat independent pentru a fi ales în Adunarea Populară a Găgăuziei dacă este susținut de 2% din numărul alegătorilor din unitatea teritorial-autonomă Găgăuzia, împărțit la numărul de mandate stabilit pentru Adunarea Populară, dar nu mai puțin de 75 de persoane și corespund altor prevederi ale prezentului cod.

(1²) Cetățeanul Republicii Moldova își poate depune candidatura în calitate de candidat independent pentru a fi ales în calitate de bașcan al Găgăuziei dacă este susținut de 1% din numărul alegătorilor din unitatea teritorial-autonomă Găgăuzia, dar nu mai puțin de 1500 de persoane din minimum jumătate din numărul localităților din cadrul unității administrativ teritoriale Găgăuzia și corespund altor prevederi ale prezentului cod.

(1³) Se consideră conforme cu alin. (1²) unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I ale unității administrativ-teritoriale autonome Găgăuzia în care au fost colectate cel puțin 40 de semnături.

(1⁴) Prin derogare de la prevederile alin. (1), o candidată femeie își poate depune candidatura în calitate de candidat independent pentru a fi aleasă în Adunarea Populară a Găgăuziei sau consiliul local dacă este susținută de 1% din numărul alegătorilor din circumscripția respectivă, împărțit la numărul de mandate pentru organul respectiv, dar nu mai puțin de 40 de persoane, iar pentru a fi aleasă Guvernatoare (Bașcan) al Găgăuziei sau primar – dacă este susținută de 0,5% din numărul alegătorilor din circumscripție, dar nu mai puțin de 75 de persoane.”;

63. Articolul 165:

la alineatul (1) litera c), cuvintele „până la începerea campaniei electorale” se substituie cu cuvintele „cu cel mult 40 de zile înainte de ziua alegerilor”;

la alineatul (3), sintagma „3 zile” se substituie cu sintagma „5 zile”.

64. La articolul 169, după cuvintele „Pentru alegerile” se introduce textul „în Adunarea Populară a Găgăuziei, pentru funcția de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei,”.

65. La articolul 170, după cuvintele „Votarea în cadrul alegerilor” se introduc cuvintele „regionale și”.

66. Articolul 171 :

la alineatul (1), după cuvintele „Numărarea voturilor și stabilirea rezultatelor alegerilor” se introduc cuvintele „regionale și”, iar după textul „procese-verbale distincte pentru alegerea” se introduce textul „Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei și deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei,”;

la alineatul (2), după textul „voturi obținute de fiecare candidat la funcția” se introduce textul „de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei și deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei,”.

67. Articolul 172 va avea următorul cuprins:

„Articolul 172. Atribuirea mandatelor de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei și consilier

(1) Mandatele de deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei, consilier pentru consiliile raionale, orașenești (municipale) și satești (comunale) se atribuie de către Consiliul Electoral Central al Găgăuziei sau consiliile electorale de circumscripție respective.

(2) Atribuirea mandatelor de deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei și consilier partidelor politice, blocurilor electorale se efectuează prin împărțirea succesivă a numărului de voturi valabil exprimate pentru fiecare partid politic, fiecare bloc electoral la 1, 2, 3, 4 etc. până la cifra care corespunde numărului de mandate stabilit pentru circumscripția electorală respectivă.

(3) Din rezultatele tuturor împărțirilor și din numărul de voturi valabil exprimate pentru candidații independenți se iau în descrescere atâtea numere câte mandate urmează a fi distribuite în circumscripția electorală. De câte numere din acest șir descrescător dispune partidul politic, blocul electoral, atâtea mandate i se atribuie.

(4) Candidatul independent este declarat ales dacă numărul de voturi valabil exprimate pentru el se încadrează în șirul descrescător.

(5) Candidaților pentru funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, consilier li se atribuie mandate în ordinea înscrierii acestora pe liste, începând cu lista pentru care s-au exprimat cele mai multe voturi.

(6) Dacă ultimul mandat neatribuit are mai mulți pretendenți cu același număr de voturi, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei sau consiliul electoral de circumscripție îl atribuie prin tragere la sorți, consemnând acest fapt într-un proces-verbal.

(7) Dacă un partid politic sau un bloc electoral obține un număr de mandate superior celui de candidați incluși în listă, surplusul de numere din șirul descrescător al formațiunii respective se elimină, înlocuindu-se cu numerele în descrescere ale celorlalți concurenți electorali.

(8) Dacă în buletinul de vot pentru alegerea Adunării Populare a Găgăuziei sau consiliilor locale au fost incluși numai candidați independenți, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei sau consiliul electoral de circumscripție întocmește lista candidaților cu numărul de voturi în descresștere obținut de aceștia, atribuind fiecăruia de pe listă câte un mandat până la epuizarea numărului de mandate.

(9) Candidații care au fost incluși în listă, dar nu au fost aleși sunt declarați candidați supleanți. În cazul în care mandatul de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei sau consilier aparținând unui partid politic sau unui bloc electoral devine vacant înainte de termen, acest mandat se atribuie unuia din candidații supleanți ai formațiunii respective, în ordinea includerii acestora în listă. În cazul în care lista candidaților supleanți ai unui partid politic sau ai unui bloc electoral s-a epuizat, vacanța mandatului se completează prin restabilirea șirului descrescător, excluzându-se concurentul electoral respectiv și incluzându-se numărul în descresștere al altui concurent electoral din șir.

(10) În cazul în care mandatul de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei sau consilier deținut de un candidat independent devine vacant, vacanța se completează prin restabilirea șirului descrescător, excluzându-se numărul ce aparține candidatului respectiv și incluzându-se numărul următor din șir.

(11) Dacă în buletinul de vot au fost incluși numai candidați independenți, în cazul apariției unui mandat vacant, candidatul supleant primește mandatul de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei sau de consilier în condițiile alin. (10).

(12) Mandatele se atribuie candidaților supleanți de către Comisia Electorală Centrală în condițiile prezentului articol, ale regulamentului aprobat prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale și în baza documentelor electorale pe care le deține.”;

68. La articolul 173:

în denumirea articolului, după cuvântul „Alegerea” se introduce textul „Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei, deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei și”;

la alineatul (1), după cuvintele „Candidatul pentru funcția de” se introduce textul „Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei, deputați în Adunarea Populară a Găgăuziei sau”.

69. La articolul 174 alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Odată cu confirmarea legalității alegerilor, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei sau consiliile electorale de circumscripție respective declară candidații aleși, atribuie și validează mandatele Guvernatorului (Bașcanului) Găgăuziei, deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, consilierilor și ale primarilor aleși, confirmă lista candidaților supleanți, cu adoptarea hotărârilor în acest sens. Persoana aleasă concomitent în funcțiile de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei, deputat în

Adunarea Populară a Găgăuziei, sau după caz primar și consilier local prezintă organului electoral corespunzător consimțământul său de a fi validată în una dintre aceste funcții.

(4) Adunarea Populară a Găgăuziei sau consiliul local este legal constituit dacă sunt validate mandatele a cel puțin 2/3 din numărul de deputați sau consilieri stabilit pentru acest organ reprezentativ.”.

70. La articolul 178 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Alegeri noi au loc:

a) dacă Adunarea Populară a Găgăuziei sau consiliul a fost dizolvat ori componența lor s-a redus cu mai mult de 1/3 din numărul stabilit de Comisia Electorală Centrală în condițiile prezentului cod și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală;

b) dacă mandatul Bașcanului Găgăuziei sau primarului a încetat înainte de termen;

c) dacă și după votarea repetată nu a fost aleși Adunarea Populară și/sau Bașcanul Găgăuziei, consiliul și/sau primarul;

d) dacă a avut loc o reorganizare administrativ-teritorială și în unitățile administrativ-teritoriale nou-formate este necesară alegerea autorităților administrației publice locale (consiliilor, primarilor).

alineatul (2) după al doilea enunț se introduce textul:

”Alegeri noi pentru Adunarea Populară a Găgăuziei nu se organizează în ultima jumătate de an a mandatului.”

alineatul (3), va avea următorul cuprins:

„ (3) În cazul apariției uneia dintre circumstanțele prevăzute la alin. (1), autoritățile menționate la alin. (9) din art. 5 din Legea nr. 768/2000 sesizează Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile de la apariția sau constatarea circumstanțelor respective.”.

71. Articolul 179 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care, cu mai puțin de 10 de zile înainte de data alegerilor, numărul total al candidaților înregistrați pentru funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei sau consilier în consiliul local, indiferent de numărul concurenților înregistrați, scade sub limita de două treimi din numărul stabilit pentru în condițiile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Comisia Electorală Centrală fixează, în termen de 2 săptămâni, alegeri parțiale în circumscripția electorală respectivă.”

72. La articolul 191 alineatul (4), după textul „cel puțin 100 de persoane cu drept de vot” se introduce textul „care au participat la adunarea de constituire a grupului de inițiativă”.

73. Articolul 216 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:
„(6) Termenul înregistrării domiciliului sau reședinței temporare nu poate fi mai mic de 3 luni până la data desfășurării referendumului.”.

74. Articolul 219 va avea următorul cuprins:
„Data referendumului local se stabilește de către Comisia Electorală Centrală în termen de 30 de zile de la data adoptării hotărârii sau deciziei privind desfășurarea referendumului, cu cel puțin 70 de zile înainte de data referendumului. Referendumurile locale inițiate se desfășoară concomitent, de cel mult 2 ori pe an, primăvara și toamna.”.

75. Articolul 221:
la alineatul (1), după cuvintele „teritoriul unității administrativ-teritoriale respective” se introduce textul „și care au participat la adunarea de constituire a grupului de inițiativă”;

alineatul (2) va următorul cuprins:
„(2) În cazul inițierii referendumului local în condițiile art. 220 lit. d), grupul de inițiativă se înregistrează de către Comisia Electorală Centrală în termen de 15 zile de la prezentarea cererii de înregistrare, a procesului-verbal de constituire, a notei informative în care se descriu motivele inițierii referendumului conform art. 217 alin. (3) și se anexează împreună cu documentele confirmative, precum și a textului întrebării la care trebuie să se pronunțe alegătorii în cadrul referendumului.”.

76. La articolul 228, alineatul (5) va avea următorul cuprins:
„(5) Consiliile și birourile electorale aduc la cunoștința publică componența lor, sediul și modalitatea de contact, în termenele prevăzute la art. 35 alin. (9) și, respectiv, art. 38 alin. (13).”.

77. La articolul 229, textul „cu alegerile (locale, parlamentare, prezidențiale)” se substituie cu textul „cu alegerile locale noi”.

78. Articolul 239 alineatul (1) va avea următorul cuprins:
„ (1) Decizia se consideră adoptată prin referendum local dacă pentru ea s-a întrunit majoritatea de voturi prevăzută la art. 85 alin. (1) lit. h). Decizia privind revocarea primarului se consideră adoptată prin referendum local dacă pentru ea a

votat un număr egal sau mai mare de alegători decât au votat în cazul alegerii primarului, dar nu mai puțin de jumătate din numărul de voturi valabil exprimate. Data adoptării deciziei se consideră ziua desfășurării referendumului local, iar intrarea în vigoare are loc din data confirmării rezultatelor prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.”.

79. Articolul 245 se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(6) Prevederile referitoare la desemnarea membrilor în componența Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sau consiliilor electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare referitoare la mențiunea „fiecare partid politic sau bloc electoral ale căror mandate de deputat au fost validate prin hotărârea Curții Constituționale” vor intra în vigoare după desfășurarea următoarelor alegeri parlamentare ordinare sau extraordinare și validarea mandatelor de deputat în Parlamentul nou ales.

(7) Până la intrarea în vigoare a prevederilor stabilite la alin. (6) din prezentul articol, numărul maximal de membri în componența Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sau consiliilor electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare poate deroga de la limita stabilită în vederea accederii în componența organelor electorale ierarhic inferioare a candidaturilor desemnate de către toți subiecții cu acest drept.”.

Art. II. – DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prin derogare de la prevederile prezentei legi privind alegerea deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei potrivit sistemului proporțional, la primele alegeri pentru Adunarea Populară a Găgăuziei organizate după intrarea în vigoare a prezentei legi, deputații se aleg în circumscripții electorale uninominale.

(3) Numărul de deputați se aduce la cunoștința publică prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale, în funcție de criteriile stabilite la art. 8 alin. (2) din Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), dar nu mai puțin decât limita stabilită la art.11 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

(4) La alegerile prevăzute la alin. (1) se vor aplica corespunzător prevederile art. 24, 29 și 33 din Codul electoral nr. 325/2022.

(5) Alegerile prevăzute la alin. (1) se organizează în condițiile Codului electoral nr. 325/2022, în măsura în care prezenta lege nu prevede altfel.

(6) Asigurarea materială a desfășurării alegerilor pentru Adunarea Populară a Găgăuziei se realizează în conformitate cu Capitolul IV din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în modul corespunzător.

(7) La alegerile prevăzute la alin. (1), circumscripțiile electorale se stabilesc conform condițiilor art. 8 alin. (2) din legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri) în limita hotarelor în care au fost organizate alegerile pentru Adunarea Populară a Găgăuziei în anul 2021.

(8) La alegerile prevăzute la alin. (1), candidații independenți și candidații desemnați de partidele politice sau blocuri electorale se înregistrează pentru circumscripția electorală uninominală corespunzătoare localității în care urmează să candideze. Partidul politic și/sau blocul electoral poate înainta câte un candidat pentru fiecare circumscripție uninominală.

(9) La alegerile prevăzute la alin. (1), blocurile electorale se constituie și înregistrează în conformitate cu art. 64 din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în modul corespunzător.

(10) Candidatul poate fi înregistrat numai în circumscripția electorală aferentă localității în care își are domiciliul sau reședința, cu respectarea termenului prevăzut la art. 8 alin. (2) din legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

(11) La alegerile prevăzute la alin. (1), se aplică restricțiile speciale ale dreptului de vot stabilite la art. 160 din Codul electoral nr. 325/2022.

(12) La alegerile prevăzute la alin. (1), Consiliul Electoral Central al Găgăuziei constituie circumscripțiile electorale de nivelul întâi cu cel puțin 55 de zile înainte de data alegerilor.

(13) La alegerile prevăzute la alin. (1), Consiliul Electoral Central al Găgăuziei constituie, cu cel puțin 50 de zile înainte de ziua alegerilor, trei consilii electorale de circumscripție de nivelul întâi care corespund, hotarelor unităților administrativ-teritoriale (raioanelor) ale Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, în conformitate cu prevederile 35 din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(14) Secțiile de votare și birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie conform art. 38 din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(15) Atribuțiile consiliilor și birourilor electorale sunt prevăzute la articolul 37 și, respectiv, 41 din Codul electoral nr. 325/2022.

(16) Pentru a fi înregistrați, candidații desemnați de partidele politice sau blocurile electorale, precum și candidații independenți depun personal la consiliul electoral de circumscripție de nivelul întâi documentele conform art. 68 din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător. Perioada de desemnarea candidaților se efectuează după constituirea consiliilor electorale de circumscripție conform termenului prevăzut la alin. (12).

(17) La alegerile prevăzute la alin. (1), cetățeanul Republicii Moldova își poate depune candidatura în calitate de candidat independent pentru a fi ales în Adunarea Populară a Găgăuziei dacă este susținut de 1% din numărul alegătorilor din circumscripție, dar nu mai puțin de 100 de persoane, iar în cazul unui candidat femeie - nu mai puțin de 50 de persoane. Prin derogare de la această prevedere, dacă în circumscripția electorală respectivă sunt mai puțin de 500 alegători, candidat independent va prezenta consiliului electoral de circumscripție listele de subscripție cu cel puțin 50 de semnături. Colectarea semnăturilor și verificarea listelor de subscripție se efectuează în condițiile art. 164 alin. (2) și (3) din Codul electoral nr. 325/2022.

(18) La alegerile prevăzute la alin. (1), retragerea candidaților se efectuează în condițiile art. 165 și 166 din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(19) Listele electorale alegerea deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei se întocmesc în condițiile capitolului VI din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(20) La alegerile prevăzute la alin. (1), campania electorală se desfășoară în condițiile capitolului VIII din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător. În cazul celui de-al doilea tur de scrutin, campania electorală începe la data stabilită de Consiliul Electoral Central al Găgăuziei, dar nu mai târziu de 10 zile până la data scrutinului respectiv.

(21) Buletinele de vot se întocmesc în conformitate cu prevederile capitolului IX din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(22) Votarea în cadrul alegerilor pentru Adunarea Populară a Găgăuziei se efectuează în conformitate cu prevederile capitolului X din Codul electoral nr. 325/2022, care se aplică în mod corespunzător.

(23) Numărarea voturilor și centralizarea rezultatelor votării pentru Adunarea Populară a Găgăuziei se efectuează în conformitate cu prevederile capitolului XI, care se aplică în mod corespunzător. În procesele-verbale ale consiliilor și birourilor electorale se indică numărul de voturi obținute de fiecare candidat la funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei, numele și prenumele și denumirea

partidului politic, a blocului electoral care i-a desemnat sau se face mențiunea „Candidat independent”. Consiliul electoral de circumscripție de nivelul întâi prezintă procesul-verbal privind rezultatele votării pe circumscripție Consiliului Electoral Central al Găgăuziei în termen de 48 de ore de la închiderea secțiilor de votare. Consiliul Electoral Central al Găgăuziei prezintă procesul-verbal Comisiei Electorale Centrale în termen de 72 de ore.

(24) Alegerea deputatului în Adunarea Populară a Găgăuziei, la scrutinul prevăzut la alin. (1):

(24.1) Candidatul pentru funcția de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei se consideră ales dacă a întrunit mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor care au participat la votare.

(24.2) În cazul în care niciun candidat nu întrunește mai mult de jumătate din numărul de voturi valabil exprimate, în termen de 2 săptămâni se organizează al doilea tur de scrutin cu 2 candidați care au întrunit cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin. Acești doi candidați se înscriu în buletinele de vot în ordinea descrescătoare a numărului de voturi acumulate în primul tur de scrutin. Dacă mai mulți candidați au acumulat un număr egal de voturi, consiliul electoral de circumscripție efectuează tragerea la sorți, consemnând faptul respectiv într-un proces-verbal.

(24.3) Data celui de-al doilea tur de scrutin se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, imediat după procesarea rezultatelor votării din primul tur de scrutin, însă nu mai târziu de 10 zile până la data scrutinului respectiv. Informația despre organizarea celui de-al doilea tur de scrutin se aduce la cunoștința publică de către Consiliul Electoral Central al Găgăuziei în termen de 24 de ore de la data la care s-a adoptat hotărârea.

(24.4) La al doilea tur de scrutin se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi. În caz de paritate de voturi, se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin. În cazul în care ambii candidați au acumulat același număr de voturi și în primul tur, consiliul electoral de circumscripție efectuează tragerea la sorți, consemnând faptul respectiv într-un proces-verbal.

(24.5) În cazul în care unul dintre candidați se retrage, după stabilirea datei celui de-al doilea tur de scrutin, cel care rămâne se consideră ales dacă a întrunit cel puțin jumătate din voturile alegătorilor care au participat la alegeri.

(25) Confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatelor la alegerile prevăzute la alin. (1):

(25.1) Consiliul Electoral Central al Găgăuziei în termen de cel mult 10 zile de la data primirii rapoartelor, proceselor-verbale și altor documente electorale de la birourile electorale și consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către organele electorale și instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite, confirmă sau infirmă printr-o hotărâre legalitatea alegerilor din circumscripția electorală respectivă și o transmite, în termen de 24 de ore după adoptare, Comisiei Electorale Centrale, care publică rezultatele definitive.

(25.2) Odată cu confirmarea legalității alegerilor, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei declară candidații aleși, atribuie și validează mandatele deputaților aleși cu adoptarea hotărârilor în acest sens.

(25.3) Adunarea Populară a Găgăuziei este legal constituită dacă sunt validate mandatele a cel puțin 2/3 din numărul de deputați stabilit.

(25.4) Legitimația de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei se execută și se eliberează conform procedurii stabilite prin Legea nr. 256/2004 pentru aprobarea Regulamentului legitimației de ales local și a Regulamentului insignei de ales local.

(26) Alegerile sunt considerate nevalabile în anumite circumscripții dacă la ele au participat mai puțin de 1/4 din numărul de persoane înscrise în listele electorale. În al doilea tur de scrutin, alegerile se vor declara nevalabile dacă au participat mai puțin de 1/5 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nevalabile se adoptă de către Consiliul Electoral Central al Găgăuziei în baza actelor prezentate de consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi.

(27) Alegerile sunt declarate nule dacă în cadrul operațiunilor electorale au fost comise încălcări ale prezentei legi și Codului electoral nr. 325/2022, care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor. Hotărârea cu privire la declararea alegerilor nule se adoptă de către Consiliul Electoral Central al Găgăuziei în baza hotărârilor consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi respective.

(28) Votarea repetată la alegerile prevăzute la alin. (1):

(28.1) În cazul în care în anumite circumscripții sau secții de votare alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Consiliul Electoral Central al Găgăuziei dispune organizarea, în termen de 2 săptămâni, a votării repetate în baza acelorași date din listele electorale, cu aceleași candidaturi și aceleași consilii și birouri electorale.

(28.2) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din cursa electorală în baza unei hotărâri

definitive, iar funcționarii electorali din cadrul consiliilor și birourilor electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.

(28.3) Votarea repetată se efectuează în conformitate cu prevederile capitolului X și XI din Codul electoral nr. 325/2022 și se consideră valabilă indiferent de numărul alegătorilor care au participat la votare.

(29) Alegeri noi la scrutinul prevăzut la alin. (1):

(29.1) Alegeri noi au loc dacă:

a) în urma alegerilor, nu au fost aleși 2/3 din numărul stabilit de deputați conform hotărârii Comisiei Electorale Centrale;

b) componența Adunării Populare a Găgăuziei s-a redus cu mai mult de 1/3 din numărul stabilit.

(29.2) Comisia Electorală Centrală stabilește data alegerilor locale noi, în termen de cel mult 30 de zile de la data apariției uneia dintre circumstanțele prevăzute la alin. (25.1), cu cel puțin 70 de zile înainte de ziua alegerilor.

(29.3) Alegerile noi se desfășoară în condițiile Codului electoral nr. 325/2022.

(30) Începând cu scrutinul următor celui prevăzut la alin. (1), alegerea deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului electoral nr. 325/2022 privind sistemul electoral proporțional.

(31) La intrarea în vigoare a prevederilor privind numărul maximal de membri în componența Consiliului Electoral Central al Găgăuziei sau consiliilor electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare poate deroga de la limita stabilită în vederea accederii în componența organelor electorale ierarhic inferioare a candidaturilor desemnate de către toți subiecții cu acest drept.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul legii cu privire la modificarea Codului electoral nr. 325/2022

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege cu privire la modificarea Codului electoral nr. 325/2022 a fost înregistrat cu drept de inițiativă legislativă de către un grup de deputați.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect de lege a fost elaborat în temeiul dreptului de inițiativă legislativă prevăzut de Constituția Republicii Moldova și al prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. - Art. 73 din <i>Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994</i> („<i>Articolul 73. Inițiativa legislativă - Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.</i>”); - Art. 47 din <i>Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului</i> (<i>Articolul 47. Condițiile exercitării dreptului de inițiativă legislativă și subiecții acestui drept</i>). La elaborarea proiectului au fost valorificate propunerile formulate de Comisia Electorală Centrală în cadrul evaluării post-electorale a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din anul 2024, precum și a alegerilor parlamentare din anul 2025. De asemenea, au fost examinate propunerile formulate de reprezentanții societății civile și a Hotărârii Curții Constituționale nr. 8 din 09.07.2026 și adresa ce reiese din această hotărâre.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Necesitatea elaborării proiectului este determinată de obligația perfecționării continue a cadrului normativ electoral, astfel încât acesta să răspundă evoluțiilor proceselor electorale, noilor provocări privind integritatea scrutinelor și standardelor europene în materie electorală. În același timp, proiectul valorifică recomandările formulate în cadrul Conferinței de analiză post-electorală desfășurate în februarie 2026, concluziile rapoartelor misiunilor internaționale de observare a alegerilor și recomandările formulate de Comisia de la Veneția privind consolidarea garanțiilor democratice, sporirea securității juridice și creșterea transparenței procesului electoral. Totodată, proiectul ține cont de observațiile formulate de Curtea Constituțională în adresele emise în contextul validării rezultatelor alegerilor, precum și de recomandările formulate de societatea civilă în vederea consolidării pluralismului politic și asigurării unei competiții electorale echitabile. Un rol

deosebit este alocat implementării adresei Curții Constituționale care a reieșit urmare a adoptării Hotărârii Curții Constituționale nr. 8 din 09.07.2026 privind locul și rolul Adunării Populare a Găgăuziei în constituirea organelor electorale dar și elaborarea de către aceasta a actelor normative ce reglementează particularitățile organizării și desfășurării alegerilor regionale.

Elaborarea proiectului se înscrie și în procesul de implementare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în contextul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, în special celor aferente Clusterului I – Valori fundamentale, care presupun consolidarea instituțiilor democratice, a statului de drept și a proceselor electorale conforme standardelor europene.

Necesitatea elaborării prezentului proiect rezultă din concluziile formulate în urma aplicării Codului electoral nr. 325/2022 în cadrul a trei scrutine naționale distincte, în mod special, alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional din anul 2024, precum și alegerile parlamentare din anul 2025, fiecare dintre acestea evidențiind particularități și provocări specifice în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor. Prioritatea înregistrării și examinării proiectului de lege rezultă și din faptul că Adunarea Populară a Găgăuziei a stabilit pentru 15 noiembrie 2026 drept dată la care necesită a fi organizate alegerile deputaților în Adunarea Populară, iar urmare a Hotărârii Curții Constituționale nr. 8 din 09.07.2026 Parlamentul este obligat să ajusteze cadrul normativ electoral în vederea includerii mai armonioase a organelor electorale regionale dar și a alegerilor regionale în structura și sistemul organelor electorale din Republica Moldova. În lipsa unor clarificări normative cu referire la organizarea și desfășurarea alegerilor regionale, cele planificate pentru 15 noiembrie 2026 nu vor putea fi efectiv organizate.

Totodată, un rol important în identificarea direcțiilor de intervenție legislativă l-au avut concluziile și recomandările formulate în cadrul Conferinței de analiză post-electorală desfășurate în perioada 19–20 februarie 2026, precum și propunerile înaintate de autorități, organizații ale societății civile, parteneri de dezvoltare și alți actori interesați.

La elaborarea proiectului au fost luate în considerare și recomandările formulate de organisme internaționale specializate în domeniul electoral, inclusiv de Misiunea OSCE/BIDD0 pentru observarea alegerilor parlamentare din 28 septembrie 2025, Rețeaua Europeană a Organizațiilor de Monitorizare a Alegerilor (ENEMO).

Prin urmare, intervențiile legislative propuse urmăresc valorificarea experienței acumulate în aplicarea legislației electorale, implementarea recomandărilor formulate de instituțiile naționale și internaționale relevante, precum și consolidarea mecanismelor menite să asigure desfășurarea unor procese

electorale conforme principiilor legalității, transparenței, echității și integrității electorale.

În prezent, cadrul normativ electoral, reglementat prin Codul electoral și legislația conexă, stabilește proceduri detaliate privind organizarea, desfășurarea și monitorizarea alegerilor, precum și modalitățile de gestionare a fondurilor electorale și a listelor electorale.

Cu toate acestea, experiența scrutinului din 28 septembrie 2025, precum și concluziile Conferinței de analiză post-electorală desfășurată în perioada 19–20 februarie 2026, au evidențiat mai multe aspecte care necesită intervenție legislativă pentru a asigura o mai bună claritate, eficiență și conformitate cu standardele internaționale de transparență și echitate.

În practică, au fost identificate deficiențe referitoare la: clarificarea termenelor și procedurilor de colectare și gestionare a fondurilor electorale, armonizarea regulilor privind eligibilitatea candidaților, utilizarea metodelor alternative de vot, etc.. Totodată, s-a constatat necesitatea ajustării unor prevederi care, în forma actuală, pot genera incertitudini privind modul de aplicare, verificarea respectării cotei de reprezentare a ambelor sexe, precum și responsabilitățile organelor electorale și ale băncilor în gestionarea conturilor cu mențiunea „Fond electoral”.

Această situație evidențiază lacune normative și aspecte procedurale care ar putea afecta desfășurarea corectă și transparentă a alegerilor, justificând necesitatea unor modificări pentru clarificarea atribuțiilor și responsabilităților, consolidarea controlului asupra proceselor electorale și creșterea încrederii publicului în integritatea scrutinului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește consolidarea cadrului normativ electoral, vizând clarificarea procedurilor existente, eliminarea lacunelor identificate și introducerea unor mecanisme care să asigure transparență, echitate și eficiență în toate etapele procesului electoral. Proiectul urmărește și crearea cadrului normativ necesar organizării și desfășurării alegerilor regionale, în speță alegerilor deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei, planificate pentru 15 noiembrie 2026.

Cu referire la modificările Codului electoral nr. 325/2022:

Principalele prevederi ale proiectului se referă la:

Includerea și modificarea unor noțiuni: Au fost revizuite și completate noțiunile reglementate de Codul electoral, în scopul clarificării unor concepte existente și al reglementării unor mecanisme noi prevăzute de proiect.

Astfel, au fost ajustate definițiile noțiunilor de „candidat desemnat”, și „certificarea formării/specializării în domeniul electoral”, fiind introduse, totodată,

noțiuni noi necesare aplicării procedurilor privind identificarea alegătorilor prin mijloace tehnice, organizarea votului prin corespondență și utilizarea metodelor alternative de vot.

Intervențiile propuse urmăresc asigurarea unui cadru normativ coerent, clar și adaptat noilor proceduri electorale reglementate de proiect.

Un set de modificări vizează constituirea organelor electorale. În acest sens, se propun ajustări ale normelor existente, având în vedere că, în formula actuală de desemnare a membrilor organelor electorale, după alegerile parlamentare din anul 2025 s-ar putea ajunge la depășirea numărului de 11 membri prevăzut de legislație pentru anumite organe electorale. Respectiv, proiectul propune soluții normative care să asigure menținerea unui mecanism funcțional și echilibrat de constituire a organelor electorale.

Totodată, având în vedere concluziile și recomandările formulate în Raportul Comisiei Electorale Centrale privind implementarea parțială a votului prin corespondență la alegerile din 2024 și Raportul pentru anul 2025, în care Comisia a evidențiat recomandare Comisiei de la Veneția în Opinia sa adoptată la 21-22 iunie 2024, cu privire la permanentizarea acestei metode alternative de vot, proiectul propune completarea Codului electoral cu un capitol distinct dedicat metodelor alternative de vot și, în special, votului prin corespondență. Reglementările propuse mențin, în mare parte, mecanismele care au fost aplicate în cadrul scrutinelor precedente și care și-au demonstrat funcționalitatea în practică.

În acest sens, sunt introduse definiții noi referitoare la votul prin corespondență, identificarea de la distanță a alegătorului prin mijloace digitale și lista electorală pentru votul prin corespondență, în vederea asigurării unui cadru normativ clar și coerent pentru aplicarea acestei metode de vot. De asemenea, se reglementează expres dreptul alegătorilor aflați în afara țării de a opta pentru exercitarea votului prin corespondență, în baza unei proceduri de înregistrare prealabilă și verificare a eligibilității. Totodată, Comisia Electorală Centrală este învestită cu competențe exprese privind aprobarea procedurilor de implementare, monitorizarea cerințelor de securitate și stabilirea particularităților de aplicare a acestor metode.

Pentru asigurarea unui proces electoral previzibil și securizat, sunt reglementate distinct procedurile privind înregistrarea prealabilă a alegătorilor, organizarea votării anticipate prin corespondență.

De asemenea, proiectul propune instituirea unui consiliu electoral distinct dedicat votului prin corespondență. Experiența acumulată în cadrul exercițiilor electorale din 2024 și 2025 a demonstrat necesitatea existenței unui consiliu

electoral distinct care să gestioneze exclusiv procesele specifice acestei metode de vot.

Un alt compartiment al proiectului vizează alegerile regionale. Astfel, se propune ca Consiliul Electoral Central al Găgăuziei să fie constituit din cel puțin 7 și de cel mult 11 persoane. Totodată, proiectul prevede expres că persoanele propuse pentru aceste funcții trebuie să întrunească aceleași condiții de eligibilitate și să fie supuse acelorași restricții și proceduri de verificare prevăzute de legislația privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. Urmare a adoptării Hotărârii Curții Constituționale nr. 8 din 09.07.2026 și adresei formulate de Înalta Curte, reieșind din atribuția constituțională a Parlamentului este propusă modificarea sistemului uninominal de alegere a deputaților în Adunarea Populară a Găgăuziei la unul proporțional similar celui utilizat la alegerea consiliilor locale. Totuși, pentru a asigura stabilitatea normelor electorale, conținutul prevederilor din Legea nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei și reieșind din experiența alegătorilor din regiune de a utiliza sistemul majoritar sunt formulate și norme tranzitorii care vor permite organelor electorale pentru ultima dată, în scrutinul planificat pentru 15 noiembrie 2026 să utilizeze sistemul majoritar.

Proiectul conține și un șir de măsuri destinate prevenirii utilizării resurselor administrative în scop electoral. În acest sens, se propune instituirea obligației autorităților publice centrale și locale de a adopta acte administrative prin care să stabilească în mod transparent condițiile de punere la dispoziție a încăperilor pentru întâlnirile cu alegătorii. Totodată, acestea vor trebui să asigure un număr minim de spații care să poată fi utilizate de concurenții electorali în condiții egale. Proiectul prevede că asemenea întâlniri urmează să fie desfășurate în afara programului de activitate al instituțiilor, măsură care urmărește prevenirea utilizării abuzive a resurselor administrative în campaniile electorale.

Proiectul conține și unele ajustări ***referitoare la referendum și la exercitarea dreptului de vot.*** Astfel, se propune instituirea condiției potrivit căreia înregistrarea la domiciliu sau la reședința temporară trebuie să fi fost efectuată cu cel puțin 3 luni înainte de data scrutinului.

Sunt propuse și ajustări ale termenelor și procedurilor privind operarea, suspendarea și închiderea conturilor cu mențiunea „Fond electoral” și „Destinat grupului de inițiativă”, inclusiv prin raportare la programul de activitate al instituțiilor bancare și la necesitățile practice constatate în cadrul ultimelor scrutine. Totodată, în vederea facilitării accesului concurenților electorali la serviciile de

plată se propune autorizarea competitorilor electorali să deschidă și să utilizeze pe lângă conturile bancare și cele de plată care sunt puse la dispoziție de prestatorii corespunzători de servicii autorizați de Banca națională a Moldovei.

De asemenea, *se impune a fi evidențiate modificările ce țin de art. 68 din Cod*, în mod special completarea art. 68 cu alin. (11¹) este propusă în vederea implementării recomandărilor formulate de Misiunea de Observare a Alegerilor a OSCE/ODIHR în Raportul final privind alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025. În raport, OSCE/ODIHR a opinat că neconformitățile constatate în procesul de înregistrare a candidaților ar fi putut conduce la respingerea listelor de candidați fără a oferi întotdeauna concurenților electorali posibilitatea de a remedia deficiențele identificate.

În acest context, se propune reglementarea expresă a situației în care excluderea unor candidați declarați neeligibili determină nerespectarea cotei minime de reprezentare a ambelor sexe, prin acordarea unui termen pentru ajustarea listei și aducerea acesteia în conformitate cu cerințele legale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prin soluțiile normative propuse sunt consolidate garanțiile privind exercitarea drepturilor electorale, în special a alegătorilor din autonomia Găgăuză, independența administrației electorale, facilitarea procedurilor de utilizare a serviciilor alternative conturilor bancare de către competitorii electorali, prevenirea influențelor ilicite asupra proceselor electorale și creșterea încrederii publicului în desfășurarea unor alegeri libere, corecte și conforme principiilor statului de drept.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului poate necesita alocarea unor resurse suplimentare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor regionale în special cele planificate pentru 15 noiembrie 2026, dezvoltarea infrastructurii informaționale aferente votului prin corespondență și integrării alegerilor regionale în sistemele gestionate de CEC, instruirea funcționarilor electorali, dezvoltarea mecanismelor de identificare digitală și adaptarea sistemelor informaționale administrate de Comisia Electorală Centrală. Cheltuielile urmează a fi planificate în limitele resurselor aprobate sau estimate la elaborarea proiectelor bugetare anuale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul contribuie la consolidarea încrederii cetățenilor în procesele electorale, sporirea participării electorale, în special a alegătorilor aflați peste hotare, și la întărirea mecanismelor de protecție împotriva fraudelor electorale.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul este compatibil cu standardele europene privind organizarea alegerilor democratice și valorifică recomandările formulate de Comisia de la Veneția, OSCE/ODIHR și ENEMO privind transparența proceselor electorale, finanțarea campaniilor electorale și consolidarea garanțiilor democratice.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE, respectiv, nu necesită măsuri normative care să urmărească crearea cadrului normativ intern în vederea implementării legislației UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i> , proiectul legii este plasat pe pagina web oficială a Parlamentului (www.parlament.md)
7. Concluziile expertizelor
Proiectul propus, potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din <i>Legea 100/2017 cu privire la actele normative</i> , va fi remis Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție. Va fi completat după efectuarea expertizelor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Adoptarea proiectului va necesita, drept consecință, modificarea altor acte normative ale Comisiei Electorale Centrale.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului necesită realizarea mai multor măsuri de ordin instituțional și interinstituțional.

Ion Chisoc

Deputații: